

Sygn. I C 81/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Maria Cichoń
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2016 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. E.

przeciwko (...) Spółce z o. o. w G.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki M. E. na rzecz pozwanego (...) Spółki z o.o. w G. kwotę 7.217 zł (słownie: siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis

I C 81/15

UZASADNIENIE

Powódka M. v. E. w pozwie w postępowaniu upominawczym, który został złożony w Sądzie Okręgowym w Słupsku w dniu 30 stycznia 2015 r., wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z o.o. w G. na jej rzecz kwoty 237.279,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 8.797,45 zł od dnia 16 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 93.763,44 zł od dnia 16 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 80.937,81 zł od dnia 3 lutego 2015 r. do dnia zapłaty, od kwoty 7.875,81 zł od dnia 3 lutego 2015 r. do dnia zapłaty i od kwoty 45.905,01 zł od dnia 3 lutego 2015 r. do dnia zapłaty.

Powyżej wymienionych kwot powódka domagała się od pozwanej spółki tytułem rozliczenia przez nią kar umownych w związku z niewykonaniem przez pozwaną w terminie dwóch umów dotyczących dostawy i montażu stolarki aluminiowej, tj. umowy z dnia 9 marca 2012 r. (8.797,45 zł + 83.785,30 zł) oraz umowy z dnia 9 listopada 2011 r. (93.763,44 zł + 45.905,01 zł), a kwoty 80.937,81 zł powódka domagała się tytułem zwrotu kosztów, jakie poniosła za dokończenie robót wynikających z umowy z dnia 9 listopada 2011 r. oraz usunięcia dostrzeżonych wad w już wykonanej stolarence na podstawie tej umowy.

W dniu 4 lutego 2015 r. w sprawie (...) Sąd Okręgowy w Słupsku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem zawartym w pozwie (k. 87 akt).

Pozwana (...) Spółka z o.o. w G. zgłosiła skutecznie sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, domagając się oddalenia powództwa i podnosząc, iż zakres prac objętych obiema umowami został przez pozwaną wykonany w zasadzie w całości, chociaż z pewnymi problemami (k. 93 – 95 akt).

Na rozprawie w dniu 18 czerwca 2015 r. (k. 132 akt) pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczeń dochodzonych przez powódkę w niniejszym postępowaniu wskazując, iż umowy objęte pozwem były umowami o dzieło, a termin przedawnienia roszczeń dotyczących wykonania umowy o dzieło wynosi dwa lata.

W piśmie procesowym z dnia 1 lipca 2015 r. (k. 141 i następane akt) pozwana podniosła, iż w umowie nr (...) z dnia 9 listopada 2011 r. strony ustaliły, iż umowa zostanie wykonana w terminie do 31 grudnia 2011 r., a więc roszczenia z tej umowy uległy przedawnieniu w dniu 31 grudnia 2013 r. Natomiast w umowie nr (...) z dnia 9 marca 2012 r. strony zastrzegły, iż umowa zostanie wykonana do dnia 27 kwietnia 2012 r., a więc roszczenia z tej umowy uległy przedawnieniu w dniu 27 kwietnia 2014 r. Nadto z daleko idącej ostrożności procesowej pozwana podniosła zarzut miarkowania kary umownej do kwoty 1.000 zł.

W odpowiedzi na zarzut strony pozwanej co do przedawnienia roszczeń powódki objętych pozwem powódka w pierwszej kolejności na rozprawie w dniu 18 czerwca 2015 r. (k. 132 verte) – z powołaniem się na przepis art. 207 kpc – wniosła o pominięcie przez Sąd tego zarzutu jako zgłoszonego z opóźnieniem. Następnie w piśmie procesowym z dnia 28 lipca 2015 r. wykazywała, iż umowy zawarte pomiędzy stronami nie są umowami o dzieło. Powódka podniosła, iż mając na uwadze przedmiot obu umów, który określono jako dostawę i montaż stolarki aluminiowej – zgodnie z ofertami i rysunkami – należy uznać, iż wolą stron było zawarcie umowy nienazwanej z elementami umowy dostawy i umowy o roboty budowlane.

Sąd ustalił:

W dniu 9 listopada 2011 r. pomiędzy powódką M. v. E. (Zamawiający) a P.U. (...) Sp. z o.o. w G. (Wykonawca) została zawarta umowa o nr (...), zgodnie z którą Zamawiający zlecił, a Wykonawca przyjął do realizacji: dostawę i montaż stolarki aluminiowej – zgodnie z ofertami i rysunkami technicznymi stolarki oraz harmonogramem stanowiącymi załącznik do umowy (§ 1 umowy).

Przedmiot umowy wraz z montażem szkła miał zostać zrealizowany w nieprzekraczalnym terminie – 31 grudnia 2011 r. (§ 2 ust. 2 umowy).

Wartość zamówienia netto została określona na kwotę 415.000 zł powiększoną o podatek VAT 23% (§ 3 umowy), w tym wartość konstrukcji to kwota w przybliżeniu 388.312 zł, a koszt montażu to kwota w przybliżeniu 26.688 zł (oferta).

Na poczet tej umowy zamawiający zapłacił 50% wartości zamówienia brutto w formie przedpłaty, a reszta ceny miała zostać zapłacona w ciągu 3 dni roboczych, po dniu dostawy i montażu (§ 3 ust. 2). Wykonawca zobowiązał się wykonać przedmiot umowy z materiałów własnych (§ 6 ust. 1 umowy). § 9 umowy zawiera uregulowanie odnośnie kar umownych, wykonawca zobowiązany jest do zapłaty kary umownej w wysokości 0,1% za każdy dzień zwłoki w wykonaniu robót, liczonej od wartości brutto zlecenia, a zlecającego obciążał obowiązkiem zapłaty kary umownej w wysokości 0,1% za każdy dzień zwłoki w zapłacie faktury VAT, liczonej od wartości brutto faktury.

W umowie znajdują się zapisy odnośnie przekazania placu budowy (§ 4 i § 5), wykonawca zastrzegł sobie prawo powierzenia wykonania części zamówienia podwykonawcom (§ 7). Strony umowy ustanowiły osoby do kontaktów w sprawach technicznych dotyczących wykonania zlecenia (§ 10).

§ 11 umowy zawiera zapis, iż w sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego.

dowód: umowa nr (...) z dnia 9 listopada 2011 r. wraz z ofertą cenową – k. 17 – 25 akt.

W dniu 9 marca 2012 r. pomiędzy stronami została zawarta kolejna umowa nr (...), zgodnie z którą powódka (Zamawiający) zleciła, a pozwany (Wykonawca) przyjął do realizacji dostawę i montaż stolarki aluminiowej – zgodnie z ofertą, która stanowiła załącznik do powyższej umowy (§ 1 umowy). Wykonawca zobowiązał się do dostawy stolarki na teren budowy w terminie 6 tygodni od momentu podpisania umowy, natomiast czas wykonywania prac montażowych został przewidziany na 7 dni roboczych (§ 2). Wartość zamówienia netto została określona na kwotę 71.200,61 zł powiększoną o podatek VAT 23%, w tym wartość konstrukcji (netto) 71.200,61 zł i montaż (netto) 5.494,56 zł (oferta).

Na poczet tej umowy Zamawiający zgodnie z umową miał zapłacić tytułem przedpłaty 50% wartości zamówienia brutto w terminie 7 dni od podpisania umowy, natomiast pozostałe 50% w terminie 14 dni po zakończeniu prac montażowych, potwierdzonych protokołem odbioru (§ 3 umowy). Pozostałe zapisy umowy nr (...) z dnia 9 marca 2012 r. odpowiadają zapisom poprzedniej umowy nr (...) zawartej między stronami w dniu 9 listopada 2011 r.

dowód: umowa z dnia 9 marca 2012 r. z załącznikiem – k. 11 – 12 akt.

Na poczet umowy z dnia 9 listopada 2011 r. pozwana wpłaciła na konto pozwanej spółki łącznie kwotę 468.351,29 zł, a na poczet umowy z dnia 9 marca 2012 r. kwotę 41.892,65 zł, tj. 50% umówionego wynagrodzenia. Kwota ta została zapłacona 12 marca 2012 r.

dowód: historia operacji na koncie powódki za okres od 1 listopada 2011 r. do 20 grudnia 2012 r. – k. 253 akt oraz faktura VAT Nr (...) złożona na k. 27 akt Sądu Rejonowego w Łęborku (...); fakty przyznane przez strony na rozprawie w dniu 1 marca 2016 r.

W dniu 30 kwietnia 2012 r. pracownicy pozwanej firmy opuścili dom powódki uznając, że wszystkie roboty – zarówno z umowy z dnia 9 listopada 2011 r., jak i z umowy z dnia 9 marca 2012 r. – zostały przez nich wykonane.

fakt przyznany przez powódkę na rozprawie w dniu 18 czerwca 2015 r., 00:16:17 – 00:19:26 – k. 132verte i 133 akt.

W dniu 24 października 2012 r. firma (...) Sp. z o.o. w G. skierowała do Sądu Rejonowego w Łęborku pozew przeciwko M. van (...) o zapłatę kwoty 41.892,65 zł tytułem zapłaty pozostałej części wynagrodzenia za wykonanie umowy z dnia 9 listopada 2011 r.

Powództwo w powyższej sprawie zostało prawomocnie oddalone wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy w Łęborku w dniu 15 grudnia 2014 r., sygn. akt (...), jako przedwczesne.

dowód: pozew o zapłatę; wyrok z dnia 15 grudnia 2014 r. wraz z uzasadnieniem – odpowiednio k. 2 – 5 i 408 – 411 akt Sądu Rejonowego w Łęborku o sygn. (...).

Sąd zważył:

Powództwo należało oddalić z uwagi na podniesiony przez pozwaną spółkę – w ocenie Sądu skutecznie – zarzut przedawnienia.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż wbrew stanowisku strony powodowej nie było podstaw, aby Sąd odstąpił od badania zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia na rozprawie w dniu ??? jako zgłoszonego po terminie, o którym jest mowa w art. 503 § 1 kpc.

Trzeba bowiem pamiętać, iż zarzut przedawnienia jest zarzutem merytorycznym, a więc nie podlegającym prekluzji procesowej. Pozwana zgłosiła zarzut z powołaniem się na stan faktyczny i dowody przedstawione przez stronę powodową w pozwie.

Po przyjęciu przez Sąd do rozpoznania zarzutu przedawnienia istotne było dokonanie oceny charakteru dwóch umów łączących strony, tj. umowy z dnia 9 listopada 2011 r. i umowy z dnia 9 marca 2012 r., na podstawie których pozwana spółka zobowiązała się wykonać, dostarczyć i zamontować w domu powódki stolarkę aluminiową. W zależności bowiem od potraktowania tych umów, tj. uznania ich za umowy o roboty budowlane (o co ostatecznie wносиła powódka w tym postępowaniu), czy też jako umowy o dzieło – jak to wносиła pozwana spółka – roszczenia objęte pozwem uległy przedawnieniu (w przypadku umowy o dzieło) bądź nie uległy przedawnieniu (w przypadku umowy o roboty budowlane).

Sąd, dokonując oceny tych umów, miał na uwadze nie tylko literalny zapis umowy, ale zgodnie z art. 65 § 2 kc badał również, jaki był zgodny zamiar stron, a zwłaszcza cel obu umów.

Dla uznania przez Sąd przedmiotowych umów jako umów o dzieło istotna była w szczególności wzajemna relacja kosztów między wartością konstrukcji stolarki aluminiowej wykonanej przez pozwaną spółkę na indywidualne zamówienie powódki a wartością robót związanych z montażem tych konstrukcji w domu powódki. Przedmiotem obu umów zawartych między stronami był nie tylko montaż stolarki aluminiowej, ale przede wszystkim wykonanie odpowiednich konstrukcji i następnie ich dostawa i montaż w domu powódki. Z pewnością więc umów tych nie można potraktować – jak to sugeruje powódka – jako umów o roboty montażowe, tym bardziej, iż wartość robót montażowych – zarówno w przypadku pierwszej, jak i drugiej umowy – stanowi odpowiednio 6,8% i 7,71% wartości całej umowy.

W obu umowach, które zostały zredagowane w oparciu o szablon umowy opracowanej przez pozwaną spółkę, co prawda jest mowa o przekazaniu placu budowy – a jest to pojęcie funkcjonujące w ramach umowy o roboty budowlane – jednakże przy wykonaniu żadnej z tych umów nie doszło do sporządzenia protokołu dotyczącego przekazania placu budowy. W § 11 obu umów strony zastrzegły jedynie w sposób ogólny, iż w sprawach nieuregulowanych mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego. Istotą obu umów było przede wszystkim wykonanie przez pozwanego (jako wykonawcę) odpowiednich konstrukcji, przy zastosowaniu własnych materiałów, a jedynie jako element dodatkowy było dostarczenie tych konstrukcji na teren budowy domu jednorodzinnej powódki i następnie ich montaż. Jedynie na marginesie należy wskazać, iż powódka nie wносиła żadnych zastrzeżeń co do jakości wykonanych przez pozwaną elementów stolarki aluminiowej – zarzuty dotyczyły jedynie jakości robót montażowych.

Z tych też względów w ocenie Sądu brak jest podstaw, aby zawarte przez strony umowy, będące przedmiotem niniejszego postępowania, uznać za umowy o roboty budowlane, o których jest mowa w art. 647 i następnym k.c. Zdaniem Sądu umowy te, aczkolwiek nienazwane, mają charakter w znacznym stopniu zbliżony do umowy o dzieło, a nie należy do nich stosować w sposób odpowiedni przepisów kodeksu cywilnego regulujących umowę o dzieło, tj. art. 627 – 646 kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 646 kc roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem dwóch lat od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Z uwagi na to, iż w powyższej sprawie formalnie nie doszło do oddania dzieła, gdyż nie został sporządzony przez strony protokół odbioru stolarki aluminiowej zamontowanej przez pozwaną firmę w domu powódki, to termin do dochodzenia roszczeń wynikających z obu tych umów należy liczyć od dnia, w którym miały one zostać wykonane zgodnie z umową. W przypadku umowy z dnia 6 listopada 2011 r. jest to dzień 31 grudnia 2011 r., a w przypadku umowy z dnia 9 marca 2012 r. to dzień 28 kwietnia 2012 r.

W sytuacji zatem, kiedy zobowiązanie główne z obu tych umów – na podstawie art. 646 kc – uległo przedawnieniu, to przedawnieniu uległo zarówno roszczenie powódki o zwrot kosztów, jakie poniosła powódka na skutek wykonania czynności zastępczych przez firmę (...) Sp. z o.o. w T., jak również roszczenia z tytułu kar umownych, które powódka naliczyła pozwanej spółce z powołaniem się na § 11 umowy. Są to bowiem bez wątpienia roszczenia powiązane bezpośrednio z wykonaniem umów zawartych przez strony, a będących przedmiotem niniejszego postępowania.

Z uwagi na zgłoszony skutecznie przez stronę pozwaną – zasadny w ocenie Sądu – zarzut przedawnienia, Sąd odstąpił od badania w niniejszym postępowaniu okoliczności dotyczących zarówno zasadności, jak i wysokości roszczeń zgłaszanych przez powódkę w tym postępowaniu uznając, iż okoliczności te ostatecznie nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Z tych też względów Sąd oddalił powództwo jako przedawnione (pkt 1 wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w związku z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...), tekst jednolity, Dz.U. 2013, poz. 461 z późniejszymi zmianami.

Na oryginale właściwy podpis